

**INHOUDELIJK JAARVERSLAG 2019
CULTUURONDERWIJS OP ZIJN HAAGS**

Colofon

© CultuurSchakel, april 2020

Samenstelling:

Directie en medewerkers CultuurSchakel

Eindredactie & opmaak:

Marketing & Communicatie

Vormgeving:

Mik ontwerpers

Fotografie:

Lot Philipsen

Inhoud

Inleiding en samenvatting	4
Hoofdstuk 1 Doelstellingen	6
Doelstelling 1 Meer scholen werken met COH	7
A. Meer scholen werken met COH	7
B. Persoonlijke ondersteuning van scholen t.b.v. implementatie	7
1. Persoonlijk informeren door cultuurcoach	7
2. Informeren schoolbesturen en -directies	7
C. Ondersteuning op maat, deskundigheidsbevordering en COH Expert	8
D. COH-subsidie: voor inzet extra icc-uren voor scholen	9
E. Uitwisselingsbijeenkomsten voor betere implementatie COH bij scholen	9
F. Onderzoek aansluiting schooltypes en COH en inbedding curriculum	9
G. Marketing & communicatie COH	10
Doelstelling 2 Groepsleerkrachten, teams en icc'ers zijn deskundig(er) in cultuuronderwijs	11
A. Ontwikkelen en geven van deskundigheidsbevordering aan groepsleerkrachten en teams	11
B. Haagse Cultuuronderwijs Dag	11
Doelstelling 3 Actoren binnen cultuuronderwijs werken beter samen en activiteiten sluiten beter aan	12
A. Informeren en ondersteunen van alle culturele instellingen	12
B. Verdiepingsbijeenkomsten culturele instellingen over samenhang leerlijnen	14
C. Van binnenschools naar buitenschools	14
D. Website is gebruikersvriendelijker en klantgericht	15
E. Verbeteren en aansluiten planningsprogramma	15
Doelstelling 4 De leerlijnen zijn verbeterd en toegankelijker	16
A. Verdiepen en doorontwikkelen lesmateriaal	16
B. Ontwikkeling portfolio/lesmateriaal	16
C. Commissie t.b.v. kwaliteit (diversiteit & inclusie)	16
Hoofdstuk 2 Samenwerking met de pabo's, conservatorium en kunstvakopleiding	17
Hoofdstuk 3 Kennisdeling, Monitoring en Evaluatie	19
Bijlagen	
I. Lijst COH-scholen	
II. Uitleg DUO over BRIN nummers	
III. Van binnenschools naar buitenschools	

Inleiding en samenvatting

Inleiding en samenvatting

Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH) is de Haagse invulling van Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) van het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP). Binnen CultuurSchakel werkt COH intensief samen met het Expertisecentrum voor Cultuuronderwijs. In de eerste fase van COH stond de inhoudelijke oplevering van acht leerlijnen centraal. In de tweede fase richten we ons op deelname en ondersteuning van scholen, deskundigheidsbevordering voor scholen en culturele aanbieders, aansluiting en samenwerking van alle actoren binnen COH en de toegankelijkheid van de leerlijnen. Dit verslag gaat over de activiteiten en resultaten van het derde jaar van fase twee, zoals beschreven in het Activiteitenplan 2017-2020.

We zijn tevreden over wat we in 2019 hebben bereikt en liggen op koers wat betreft het informeren en bereiken van scholen, directies en besturen. Wel merken we dat veel basisscholen kampen met personele onderbezetting. Cultuuronderwijs heeft daardoor minder prioriteit. We zoeken daarom steeds naar een aanpak die scholen ontlast en waarin we ze tegemoetkomen.

In 2019 zijn de uitgaven grotendeels in lijn met de begroting, de verwachting is dat in 2020 naast de begrote middelen een substantieel deel van het overschot zal worden besteed, met name aan COH-experts.

We verwachten de begrote middelen voor eind 2020 voor het overgrote deel te gaan besteden*. Vooralsnog blijven twee kostenposten deels onbenut. Op de post 'Uitwisselingsbijeenkomsten voor scholen' verwachten we aanzienlijk minder uit te geven, omdat scholen er geen tijd voor hebben en de noodzaak niet voelen. We puzzelen daarnaast nog over de beste besteding voor de post 'Portfolio'. Tussentijds hebben we al besloten de middelen die overblijven door gebrek aan belangstelling voor COH-uren, te besteden aan het inzetten van COH Experts op scholen. Hiervoor hebben zowel het FCP als gemeente Den Haag akkoord gegeven.

Wat betreft deskundigheidsbevordering van medewerkers van scholen hebben we onze eigen verwachtingen overtroffen. Ruim 300 leerkrachten profiteerden in 2019 hiervan en daar zijn we trots op. Ook is er meer aandacht geweest voor deskundigheidsbevordering voor culturele aanbieders, wat resulteerde in vijf bijeenkomsten voor educatoren van musea en podia, culturele ondernemers en medewerkers van kleine en grote culturele instellingen. Dit zetten we gericht voort in 2020.

Op het gebied van zichtbaarheid en werving zijn in 2019 meerdere acties ondernomen. Ook is het COH-deel van de website en de Haagse Ladekast doorontwikkeld tot een compacter en gebruikersvriendelijker geheel. De projecten uit de Haagse Ladekast zijn gedigitaliseerd en inhoudelijk toegankelijker gemaakt voor de gemiddelde leerkracht om direct met de leerlijnen te kunnen werken. In 2020 wordt het lesmateriaal nagelopen en waar nodig en mogelijk worden verbeteringen doorgevoerd of advies uitgebracht voor CMK3.

Het aanbod van de culturele instellingen verhoudt zich steeds beter tot het lesmateriaal uit de Haagse Ladekast. We bereiken alle culturele instellingen van Den Haag doordat we meer individuele aandacht geven, wat de kwaliteit en betrokkenheid ten goede komt. In 2019 hebben de aansluiting en promotie van Kunstenaar in de klas extra aandacht gekregen. We hopen dit terug te zien in meer boekingen van scholen in 2020 en schooljaar 2020-2021.

De aansluiting van binnenschools naar buitenschools cultuuronderwijs heeft in 2019 een impuls gekregen. Hier wordt in 2020 aan doorgewerkt.

In de volgende hoofdstukken gaan we per doelstelling dieper in op de resultaten.

*Ten tijde van het afronden van het jaarverslag brak de Coronacrisis uit en we hebben nu nog geen zicht op de impact daarvan.

1. Doelstellingen

Doelstelling 1 Meer scholen werken met COH

A. Meer scholen werken met COH

We streven ernaar dat zoveel mogelijk scholen met de COH-leerlijnen gaan werken. In 2019 hebben 48 scholen met het lesmateriaal van COH gewerkt. Tot en met 2019 zijn dit in totaal 58* scholen. (Zie bijlage I).

Afgelopen jaar hebben wij echter van het Fonds begrepen dat wij alleen scholen mogen tellen op basis van een BRIN nummer. Dan komen wij op een aantal van 52. Het gestelde streefcijfer uit het projectplan voor eind 2019 is 64 (niet op basis van BRIN nummers, maar op basis van volwaardige schoollocaties)*. We hebben de achterstand op het aantal participerende scholen ingelopen, maar zijn nog niet waar we willen zijn. Gezien het nijpende lerarentekort en de moeite die het ons kost om scholen hiervoor tijd vrij te laten maken, is de kans reëel dat er aan het einde van de looptijd, eind 2020, minder dan 79 COH-scholen zullen zijn.

Inmiddels hebben 44* basisscholen een teamtraining/deskundigheidsbevordering gevolgd. Het doel voor eind 2020 is 60 scholen te voorzien van deskundigheidsbevordering. Dit moet gezien de huidige inspanningen en ontwikkelingen haalbaar zijn.

* Onze zoektocht naar BRIN nummers heeft tot onderstaande ontdekking geleid: CultuurSchakel telt in haar werk door de coaches, bij scans en monitoring alle volwaardige schoollocaties mee. Dit zijn geen dependances met enkele klassen, maar locaties waar praktisch alle groepen vertegenwoordigd zijn, vaak ook met eigen icc'ers. Deze schoollocaties werken autonoom aan deskundigheidsbevordering en COH-projecten. Na grondig onderzoek en overleg met DUO (Overheidsbron van BRIN nummers, zie uitgebreide uitleg in bijlage II) ontdekten wij dat niet elke door ons aangemerkte school een eigen BRIN nummer heeft. Deze scholen hebben dan wel een eigen vestigingsnummer, wat een afgeleide is van het BRIN nummer. De leerlingen van die scholen staan dan meestal ingeschreven op de locatie met BRIN nummer. Dit is bijvoorbeeld het geval bij alle scholen van de Islamitische Basisschool Yunus Emre. Hoofdlocatie is Mandelaplein met BRIN nummer 23GV en daarnaast zijn er nog twee locaties: Yunus Emre, loc Schalk Burgers 23GV02 en Yunus Emre, loc Van Damstraat 23GV03. De laatste twee werken volledig autonoom met COH, beschikken over de groepen 1 t/m 8 en hebben een eigen icc'er.

B. Persoonlijke ondersteuning van scholen t.b.v. implementatie

1. Persoonlijk informeren door cultuurcoach

CultuurSchakel richt zich op verankering van cultuuronderwijs. De elf cultuurcoaches van het Expertisecentrum zijn verdeeld over acht stadsdelen

en hebben regelmatig contact met 165 Haagse basisscholen. Zij helpen hen met visieontwikkeling, het opstellen van cultuurbeleidsplannen, het kiezen van culturele activiteiten en de opleiding van icc'ers. Dit biedt een uitstekende ingang om scholen te informeren over COH en de implementatie hiervan te begeleiden. Tijdens hun schoolbezoeken onderzoeken de cultuurcoaches samen met icc'ers en schooldirecties of COH bij hen past. Zo ja, dan leveren zij maatwerk om disciplines en thema's in de schoolvisie te verweven. Tevens ondersteunen zij scholen bij het starten met COH. Deze aanpak wordt omschreven op pagina vier. De cultuurcoaches adviseren daarnaast alle scholen bij het selecteren van cultuurbezoeken uit Vonk en wijzen op de bijpassende COH-projecten in de Haagse Ladekast en Kunstenaars in de klas. Onze doelstelling om 90% van de scholen te informeren over COH behaalden we de afgelopen jaren ruimschoots.

2. Informeren schoolbesturen en -directies

Naast de scholen informeren we ook alle Haagse schoolbesturen. De PO Raad is in 2017 bij de start van deze periode voorgelicht door de directeur van CultuurSchakel. In 2018 zijn de volgende besturen bezocht: De Haagse Scholen, Stichting Lucas Onderwijs en Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden. Medio 2019 zijn de eindrapportages van de cultuurscan over cultuuronderwijs op de Haagse basisscholen gericht naar ieder schoolbestuur gestuurd. Alle Haagse schoolbesturen zijn inmiddels geïnformeerd en daarmee is de doelstelling behaald.

C. Ondersteuning op maat, deskundigheidsbevordering en COH Expert

Tot en met 2019 ondersteunden de cultuurcoaches en trainers 44 scholen bij het werken met COH. Hieronder verstaan we startbijeenkomsten, workshops, coaching-on-the-job en COH Experts. Als een school niet eerder met de leerlijnen heeft gewerkt, krijgt het team inclusief directie een startbijeenkomst. Vervolgens kiezen zij een workshop die het beste aansluit bij hun plannen. Als een school al langer met COH werkt en een COH Expert aanvraag in 2019, dan kreeg het team ook nog een kennismakingsbijeenkomst met de COH Expert waarin de doelen, aanpak en planning werden besproken. Eind 2020 willen we dat 60 scholen minimaal tweemaal een teamgerichte bijeenkomst/workshop (startbijeenkomst en één van de workshops) heeft doorlopen met het team. Wij verwachten dit doel te bereiken.

In 2019 namen 25 scholen deel aan deskundigheidsbevordering, gegeven door cultuurcoaches en/of COH-trainers. We organiseerden 38 teamgerichte scholingsactiviteiten voor deze scholen, met ruim 300 unieke deelnemers. We liggen hiermee met ruim 800 ver boven het beoogd totaal aantal deelnemers voor de hele projectperiode, te weten 474. De scholingsactiviteiten bestonden uit:

- 15 startbijeenkomsten, waarvan 3x een combinatie met workshop Creatief Proces en 2x een combinatie met workshop Muziek.
- 10 workshops Creatief Proces
- 6 disciplinegerichte workshops (Beeldend, Dans, Literatuur, Media, Muziek en Theater)
- 3 korte trajecten coaching-on-the-job
- 4 programma's op maat
- 11 kennismakingsbijeenkomsten met experts

Eind 2018 en begin 2019 is het project COH Expert ontwikkeld. Met financieel akkoord van het FCP en gemeente Den Haag zijn de tot dan toe onbenutte budgetten van coaching-on-the-job en de icc-uren/COH-subsidie met hetzelfde doel, anders ingezet. Een Expert is een kunstvakdocent met een specialisatie in een bepaalde kunstdiscipline. Deze wordt door ons ingezet op COH-scholen, om zowel met de leerlingen als met de leerkrachten te werken. Het lesmateriaal uit de Haagse Ladekast is allemaal voor de leerkracht geschikt gemaakt en gedigitaliseerd. De leerkrachten kunnen de leerlijnen dus in principe zelf geven in de klas. Uit ervaring blijkt dat er leerkrachten zijn die dit moeilijk vinden en/of er minder affiniteit mee hebben. Om hier in tegemoet te komen biedt COH een Expert aan om samen met de leerkracht in de klas aan de slag te gaan volgens het concept voordoen- meedoen en zelf doen. De leerkrachten worden zo onder werktijd in company getraind (en gemotiveerd), de leerlingen krijgen goed cultuuronderwijs en wij verlagen de drempel om met COH-lesmateriaal te werken. De Expert kan lesgeven in alle groepen. Na 200 lesuren is de Expert klaar op de school en is het doel dat de leerkrachten handelingsbekwaam zijn in de leerlijnen bereikt. Over 2019 zijn dit 1.158 matchinguren van leerkrachten.

Met dit ambitieuze plan bereiken we tevens onze doelstelling om vakdocenten bij COH te betrekken. We hebben er dan ook bewust voor gekozen om (naast zzp'ers) samenwerkingsverbanden aan te gaan met aanbieders van vakdocenten uit verschillende disciplines. Zo werken we inmiddels samen met KOO, Art-S-Cool, Het Haags Theaterhuis, Huis van Gedichten, Skills4kids en Rabarber. Dit tot tevredenheid van alle betrokkenen.

Van het voorjaar tot de zomer 2019 draaiden we drie

experimentele pilots met COH Expert, met positieve resultaten. Op de Haagse Cultuuronderwijs Dag in april is de COH Expert breder geïntroduceerd. Voor de zomer is er daarnaast een kick-off geweest: een bijeenkomst waar kunstvakdocenten (zzp'ers), culturele aanbieders van vakdocenten en cultuurcoaches samenkwamen. Vanaf het schooljaar 2019-2020 zijn er veertien COH Experts aan de slag gegaan en in januari 2019 startten er nog eens drie. Dit is boven verwachting. Er is tot en met december 2020 financieel nog ruimte om dertien COH Experts op scholen te laten werken.

De COH Expert helpt de volgende doelstellingen te realiseren:

- Meer scholen werken met COH.
- Groepsleerkrachten, teams en icc'ers zijn deskundig(er) in cultuuronderwijs.
- Actoren binnen cultuuronderwijs werken beter samen en activiteiten sluiten aan.

In januari 2020 vindt een eerste evaluatie en uitwisseling met alle Experts die nu voor ons werken, plaats. Verder gaan we door met de werving en plaatsing van COH Experts op scholen. Financiële zekerheid kunnen bieden na 31 december 2020 is hierbij een belangrijk punt. Wij willen daarvoor in 2021 nog gelden reserveren, zodat we het schooljaar 2020-2021 af kunnen maken. Tevens buigen we ons over de nazorg: hoe zorgen we ervoor dat deze impuls na afloop niet wegzakt? Hiervoor wordt een werkgroep met interne en externe ervaringsdeskundigen opgezet.

D. COH-subsidie: inzet van extra icc-uren voor scholen

De schoolmedewerker of werkgroep cultuur die zich bezighoudt met het inbedden van COH, kan vanuit het COH-budget eenmalig extra uren krijgen; de COH-subsidie. Dit varieert van 40 tot 80 uur per schooljaar, respectievelijk € 1.600 en € 3.200. In 2017 en 2018 vroegen slechts vier en twaalf scholen dit aan. In 2019 is de COH-subsidie 13 keer aangevraagd voor een bedrag van €15.200,-. Dit is beduidend lager dan het aantal begrote uren in het projectplan. De cultuurcoaches constateren dat veel directeuren het aanvragen van deze extra middelen laten liggen omdat dit teveel werk zou zijn, ook al wordt het formulier grotendeels ingevuld aangeleverd. Daarnaast merken de coaches op dat door het lerarentekort er geen extra uren aan icc'ers worden uitgegeven. Een groot deel van dit budget van € 273.000,- is doorgeschoven naar het COH Expertplan.

E. Uitwisselingsbijeenkomsten voor betere implementatie van COH bij scholen

In het projectplan nemen we ons voor jaarlijks een à twee uitwisselingsbijeenkomsten per stadsdeel te organiseren. In de praktijk hebben scholen hiervoor te weinig belangstelling en tijd. We besloten daarom uitwisseling op een andere manier te organiseren,

namelijk door vanuit COH aan te sluiten bij de leernetwerken die CultuurSchakel organiseert. In deze netwerken met scholen en aanbieders worden onderwerpen met collega's uit de hele stad uitgediept. Het gaat om allerlei onderdelen die spelen binnen het cultuuronderwijs, vaak ook COH-gerelateerd. De bijeenkomsten worden vraag gestuurd georganiseerd. Leren van en met elkaar staat centraal, waarbij de deelnemers in doelgerichte werkvormen kennis en ervaring uitwisselen, inspiratie opdoen en onderwerpen uitdiepen.

Bij het Leernetwerk Muziek met 19 vakdocenten en leerkrachten muziek in het primair onderwijs (van de leerkracht en docent zonder muziekopleiding tot en met de professional), behandelde gast Suzan Lutke *Hoe geef je in je muzieklessen de creativiteit van leerlingen vleugels?* Zij gaf over dit onderwerp een inleiding naar aanleiding van haar recente boek 'Leren van kunst'. Op basis hiervan maakten de 19 deelnemers een lesontwerp voor hun eigen praktijk.

In het Leernetwerk voor icc'ers dat tweemaal bijeenkwam, stonden COH en Thematisch werken op de agenda, met respectievelijk 12 en 20 deelnemers. In het Leernetwerk Kunstvakken voor kunstvakdocenten en groepsleerkrachten met expertise van of affiniteit met (één van) de kunstvakken beeldend, theater en dans, werd gesproken over techniek en kunst en VTS (Visual Thinking Strategies). Hier deden 35 unieke deelnemers aan mee.

Vanaf april 2019 is gestart met het project Thematisch Werken. Dit zijn bijeenkomsten met vakleerkrachten en icc'ers over aansluiting van COH bij het nieuwe curriculum. Daarin wordt o.a. speciaal onderwijs en wetenschap & techniek meegenomen. Twee externe deskundigen initiëren en (bege)leiden deze bijeenkomsten. Er zijn drie bijeenkomsten geweest in 2019 met 17 unieke deelnemers. Het uiteindelijke resultaat of middel hangt volledig af van de uitkomst van het proces, wellicht in de vorm van een advies, rapport of wegwijzer.

F. Onderzoek aansluiting schooltypes en COH en inbedding curriculum

De aansluiting van diverse schooltypes bij COH heeft onze blijvende aandacht. Naast het traditionele onderwijs bestaan er vernieuwende onderwijsconcepten zoals International Primary Curriculum (IPC), New Pedagogies for Deep Learning (NPDL) en Steve Jobs/iPad-scholen. In 2018 schreven we een beleidsstuk waarin staat hoe we cultuuronderwijs kunnen implementeren op deze scholen én op scholen voor speciaal (basis)onderwijs. Hoofdconclusie is dat het COH-lesmateriaal voor bijna alle typen onderwijs

geschikt is, mits de lessen in groepsvorm gegeven worden. De meeste basisscholen geven groepsgewijs les en kunnen makkelijk met COH aan de slag.

Scholen voor speciaal (basis)onderwijs worden geadviseerd de projecten op maat samen te stellen voor de klas, waarbij wordt gekeken naar wat wél kan. Voor SO Cluster drie en vier is COH bijna niet werkbaar, tenzij er extra veel onderwijsondersteuning in de klas aanwezig is. Er zijn twee SBO scholen en één SO die inmiddels met COH werken. Net als in het regulier onderwijs wordt hier telkens gekeken of een COH Expert extra ondersteuning kan bieden. Dit vraagt op SO en SBO wel meer vaardigheden van de desbetreffende Experts. Momenteel werken er twee COH Experts in het SO. Vanaf september 2019 is er een oriënterend onderzoek gestart om de behoeften en mogelijkheden te inventariseren voor een handreiking of aangepaste leerlijn. Dit onderzoek is nog niet afgerond en wordt voortgezet in 2020.

Eind 2019 is een pilot ontwikkeld door CultuurSchakel i.s.m. Stichting Alexander, een organisatie met expertise op het gebied van kinder- en jeugdparticipatie. Voor twee pilotscholen die ook met COH werken, wordt een opzet gemaakt voor een traject dat in 2020 wordt uitgevoerd. In de trajecten wordt het eigenaarschap van de leerlingen onderzocht. Participatie door leerlingen vergroot hun betrokkenheid en biedt hun de gelegenheid om zich te ontwikkelen op diverse gebieden, zoals het vormen en uiten van een mening, samenwerken, omgaan met verantwoordelijkheid en het vergroot hun vermogen om zelf initiatieven te nemen. Samen met deze twee scholen onderzoeken wij hoe zij leerlingen medeverantwoordelijk kunnen maken voor het cultuuronderwijs op hun school.

G. Marketing & communicatie

De focuspunten voor marketing & communicatie voor 2019 en 2020 zijn zichtbaarheid, werving, kennisdeling en deskundigheidsbevordering. De twee primaire doelgroepen zijn Haagse basisscholen bestaande uit leerlingen, icc'ers, directies en leerkrachten enerzijds en Haagse culturele aanbieders van grote instellingen tot individuele kunstenaars en vakleerkrachten anderzijds. Onze secundaire doelgroepen zijn stakeholders, zoals gemeente Den Haag, FCP en LKCA, collega-instellingen (landelijk CMK netwerk) en ouders van Haagse basisschoolleerlingen.

Er is en wordt veel gewerkt in werkgroepen bestaande uit medewerkers M&C, COH en cultuurcoaches, waar nodig met externe expertise. Deze drie afdelingen werken intensief samen om op zowel inhoud als vorm COH zo zichtbaar en aantrekkelijk mogelijk te maken zonder scholen te overprikken.

Verdeeld over 2019 en 2020 werken we aan vier wervingscampagnes, waarbij we aanhaken bij onderwerpen die leven op de scholen. We selecteren kleine opdrachten uit bestaande projecten en houden rekening met verschillende leeftijden en disciplines. Deze wervingscampagnes zijn van toegevoegde waarde, omdat we ons hierbij direct richten op de leerkrachten die we anders niet bereiken. Contacten verlopen doorgaans namelijk via schooldirectie en icc'ers. Bovendien proberen we met deze korte opdrachten de leerkrachten te verleiden om COH uit te proberen en flexibeler te gebruiken. Voorbeeld zijn de boardingpassen die na de zomervakantie in alle lerarenkamers lagen. Hiermee konden uit het COH-lesmateriaal vier opdrachten worden uitgeprobeerd, die aansluiten op het thema 'vervoer' van de Kinderboekenweek 2019.

In totaal is de desbetreffende webpagina 523 keer bekeken door 346 unieke bezoekers. De cultuurcoaches ontvingen positieve responses en twee nieuwe scholen hebben zich aangemeld.

Verder hebben we de opbouw van de toolboxfilmpjes strategisch herzien en opnieuw gemonteerd. Deze worden in 2020 naast de huidige plek onder Instructie & Inspiratie ook direct geplaatst bij projecten waar ze van toepassing zijn. Door het herschrijven/leerkrachtproof maken van de leerlijnen zijn sommige niet meer van toepassing en zijn er ook wensen voor nieuwe filmpjes. Dit traject is medio 2019 ingezet en loopt door tot in 2020.

Achter de schermen is eind 2019 een start gemaakt met de werkgroep Magazine. Eind 2020 geeft COH een blad uit, waarin ervaringen zichtbaar worden en kennis wordt gedeeld uit deze tranche CMK.

Wat is er nog meer aan marketing en communicatie gedaan in 2019?

- Er zijn infographics gemaakt om visueel uit te leggen wat wij de scholen bieden op het gebied van lesmateriaal, ondersteuning en deskundigheidsbevordering.
- De visie en werkwijze van COH zijn in kaart gebracht en word verbeeld in een infographic.
- Vlogs waarin het kind centraal staat.
- Blogs waarbij telkens een andere betrokken partij in de spotlights wordt gezet.
- Er is een nieuwe Vonk gemaakt met cultuurbezoeken, Kunstenaars in de klas en DOE activiteiten.
- COH en het Expertisecentrum zijn nu samen vertegenwoordigd in de nieuwsbrief Schooltijd.
- Videoportretten van alle doelgroepen en betrokkenen zijn gemaakt en gelanceerd.

De sociale mediakanalen van CultuurSchakel worden centraal gebruikt voor alle uitingen van alle afdelingen, dus ook voor COH. Het merk CultuurSchakel is beter bekend bij onze doelgroep en daar maken wij met COH actief gebruik van. Op een vaste dag in de week (donderdag) zijn de sociale mediakanalen gereserveerd voor COH-gerelateerde onderwerpen. In onze content verwijzen we zo vaak mogelijk naar de website: naar een speciale landingspagina, nieuwsbericht, scholing, blogs, vlogs of andere relevante informatie voor de doelgroep. Dit doen we door aansprekende content te generen zoals video's, afbeeldingen en speciale campagnes. Om extra bereik te generen zetten we voor specifieke content betaalde advertenties in.

Voor 2020 lopen veel activiteiten door en willen we een promotiefilm maken voor COH. Verder gaan we meer resultaten van het creatief proces van de leerlingen zichtbaar maken. Als laatste willen we diepte-interviews afnemen van leerlingen, hun leerkrachten en experts, die met COH werken.

Doelstelling 2 Groepsleerkrachten, teams en icc'ers zijn deskundig(er) in cultuuronderwijs

A. Ontwikkelen en geven van deskundigheidsbevordering aan groepsleerkrachten en teams

Materiaalkosten en inhuur voor de deskundigheidsbevordering van groepsleerkrachten en teams worden ingezet voor ondersteuning op maat, deskundigheidsbevordering en COH Expert.

B. Haagse Cultuuronderwijs Dag 2019

Op 17 april vond de Haagse Cultuuronderwijs Dag plaats in de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. COH en het Expertisecentrum bundelen jaarlijks de krachten en maken deze dag gezamenlijk tot een succes. De dag stond in het teken van bewust kiezen. Er hadden zich zo'n 170 bezoekers verzameld, waaronder veel educatiemedewerkers van culturele instellingen en leerkrachten. COH-gerelateerde onderwerpen waren onder meer I ASK, Thematisch Werken en COH Expert. Daarnaast gingen musea en podia tijdens 'de ontmoeting' in gesprek met de leerkrachten. Onderwijspedagoog en hoogleraar Educatie Gert Biesta rondde de dag af met een lezing over kunstonderwijs als een kwestie van tonen. Wat toon je leerlingen, zodat ze betekenis kunnen geven aan de wereld om hen heen.

A. Informeren en ondersteunen van alle culturele instellingen

Wij informeren en ondersteunen alle culturele instellingen om de samenhang van hun aanbod en de leerlijnen blijvend te stimuleren door informatie- en verdiepbijeenkomsten te organiseren. Den Haag heeft een rijk cultuuraanbod. Ongeveer 80 organisaties en instellingen zijn betrokken bij COH. De grootste groep bestaat uit 47 aanbieders van receptief aanbod en is opgenomen in de schoolbrochure Vonk. Dit aanbod kunnen scholen inkopen met gemeentelijke subsidie. De tweede groep bestaat uit 18 aanbieders van Kunstenaar in de klas en overlapt deels met de eerste groep. De laatste groep bestaat uit 28 aanbieders van Doe-activiteiten, zoals eenmalige workshops, stadswandelingen of een theaterrondleiding.

CultuurSchakel bereikt met het cultuuraanbod uit Vonk 165 Haagse basisscholen. Onze cultuurcoaches informeren de aanbieders over de leerlijnen en zij koppelen vervolgens hun aanbod aan één of meerdere projecten in de Haagse Ladekast. Alle aangeboden activiteiten, 242 verschillende titels, zijn gekoppeld aan de COH-leerlijnen.

Het aantal bezoeken van basisscholen aan culturele instellingen is in schooljaar 2019-2020 met ruim 8% gestegen ten opzichte van het vorige schooljaar (van 4.130 bezoeken naar 4.478). De culturele aanbieders verwelkomen via Vonk gezamenlijk 103.591 leerlingen. In totaal betreft dit 50.614 unieke leerlingen; iedere leerling bezoekt gemiddeld meer dan twee culturele activiteiten per jaar. We overlegden regelmatig met de aanbieders over de aansluiting van hun aanbod in Vonk op de leerlijnen, thema's en disciplines van COH. In 2019 zijn 23 Kunstenaars in de klas (KIK) lessen geboekt. Van medio 2017 t/m eind 2019 zijn er in totaal 24 kunstenaars in 104 klassen geweest om te vertellen over hun beroep en persoonlijke talentontwikkeling. Er wordt gezorgd voor passend aanbod bij cultuurbezoeken en alle leerlijnen. Als een school met projecten uit de Ladekast werkt, kunnen zij zien welke cultuurbezoeken daarbij passen en andersom én welk KIK-aanbod daar bij past. We moeten een kanttekening maken bij het monitoren van KIK: scholen boeken zelf vaak direct een KIK, dus de cultuurcoaches krijgen wellicht niet alle informatie.

Lijsten aanbieders in Vonk:

Receptief aanbod

1. Archeologie Den Haag
2. Beeld en Geluid Den Haag (voorheen COMM)
3. De Dutch Don't Dance Division
4. Escher in Het Paleis
5. Filmhuis Den Haag
6. Haags Historisch Museum
7. Het Nationale Theater
8. Holland Dance Festival
9. Huis van het boek | Museum Meermanno
10. Humanity House
11. Jazz4kids
12. Kinderboekenmuseum
13. Kindertheater Kaboom!
14. Kooman's Poppentheater
15. Korzo
16. Kunstmuseum Den Haag (voorheen Gemeentemuseum)
17. Laaktheater
18. Lonneke van Leth Dans
19. Mariska Simon
20. Mauritshuis
21. Museon
22. Museum Beelden aan Zee
23. Museum de Gevangenpoort
24. Musicon
25. Muzee Scheveningen
26. Muziektheater Briza
27. Nationaal Archief
28. Nederlands Dans Theater
29. Omniversum
30. Paard
31. Panorama Mesdag
32. Popfactory
33. Rabarber, de theaterschool van Den Haag
34. Residentie Orkest
35. Schott in de Rose
36. STET The English Theatre
37. Stichting Educatieve Orkest Projecten
38. Stroom Den Haag
39. theater De Vaillant
40. Theater en Filmhuis Dakota
41. Theatergroep Hilaria
42. Theatergroep Knars
43. Toneelgroep Vest
44. West
45. Winston Scholsberg Stories
46. Zuiderparktheater
47. Zuiderstrandtheater

Kunstenaar in de klas

1. Afvaljuf
2. Aight
3. Art-S cool
4. Centrale Bibliotheek
5. Go hard
6. Grafische werkplaats
7. Haags Historisch Museum
8. Haags Kinderatelier
9. Haags MuziekCentrale
10. Haags Theaterhuis
11. Holland Dance
12. Huis van Gedichten
13. Lonneke van Leth Producties
14. Percossa
15. Rabarber
16. Residentie orkest
17. Seop
18. Stroom
19. Styles Academy
20. Vluchtelingenwerk

Doe-activiteiten

1. Aight / The Hague Street Art
2. Art-S-Cool
3. De Afvaljuf
4. De Grafische Werkplaats
5. Filmhuis
6. GoHard
7. Haags Theaterhuis
8. Het Haags Kinderatelier
9. Het Nationale Theater
10. Holland Dance
11. Huis van Gedichten
12. Korzo
13. Laaktheater
14. Lonneke van Leth Producties
15. Nederlands Dans Theater
16. Rabarber
17. Residentie Orkest
18. Schott in de Rose
19. Stet
20. Stroom Den Haag
21. Syles Academy
22. t Gilde
23. Theater Dakota
24. theater De Vaillant
25. Winston Scholsberg Stories
26. Muziekcentrum 1001 nachten
27. Museum Meermanno
28. Rewire

B. Verdiepingsbijeenkomsten culturele instellingen over samenhang leerlijnen

Voor de aanbieders van Kunstenaars in de klas (KIK) hebben we in 2019 speciaal aandacht besteed aan zichtbaarheid, interne- en externe communicatie, logistiek en organisatie. Dit omdat scholen naar onze wens nog niet vaak genoeg van het KIK-aanbod gebruikmaken. In juni hebben we een bijeenkomst georganiseerd om de huidige behoeftes en wensen van de aanbieders te inventariseren. Daar kwam uit dat we het platform dat we hen bieden nog kunnen optimaliseren.

1-op-1 werksessies hebben van oktober tot en met december gezorgd voor betere teksten, verdieping in sociale media en tips en betere actiefoto's. Dit wordt in 2020 online en offline (in Vonk) aangeboden. Dit is naar ieders tevredenheid gebeurd met persoonlijke aandacht. Wij hopen met deze verbetering scholen meer te prikkelen om KIK te boeken.

In 2019 heeft CultuurSchakel het initiatief genomen tot een Educatieoverleg Haagse Podia en Musea, op verzoek van een aantal educatoren. CultuurSchakel draagt zorg voor het organiseren, faciliteren en continueren. De educatoren bepalen de inhoud, vorm en frequentie. In alle vier de bijeenkomsten waren de onderwerpen cultuuronderwijs-breed en COH-gerelateerd. Tijdens de eerste gezamenlijke bijeenkomst zijn de behoeftes geïnventariseerd en heeft een beleidsmedewerker Cultuur van de gemeente een toelichting gegeven op het beleidskader van het Kunstenplan 2021-2024. Onderwerpen die bij het podiumoverleg zijn besproken: gezamenlijk afstemmen aanbod Vonk 2020-2021, kansen en hiaten en hoe om te gaan met dubbele titels, Cultuuronderwijs op zijn Haags, koppeling disciplines en thema's aan de activiteiten in Vonk en bewustwording over prikkelarm programmeren voor het Speciaal Onderwijs. Bij de musea stond inclusie en diversiteit op de agenda, waarbij ook een beleidsadviseur Cultuur van de gemeente aanwezig was. Aan de hand van good practices heeft uitwisseling plaatsgevonden waarin de veranderende stad, diversiteit en inclusie centraal stonden.

In 2019 is er naartoe gewerkt dat we ook in 2020 voor culturele aanbieders voldoende inspiratie en deskundigheidsbevordering blijven bieden. Zo gaan een twintigtal museumeducatoren en -rondleiders de cursus I ASK volgen. VTS komt terug in een speciale sessie van het Leernetwerk Kunstvakken. Stichting Onbeperkt Genieten voorziet in meer kennis en inzicht in Speciaal (Basis) Onderwijs.

C. Van binnenschools naar buitenschools

CultuurSchakel heeft het initiatief genomen om een onderzoek op te zetten naar de actieve deelname van basisschoolkinderen aan cultuur, van binnenschools naar buitenschools. Aanleiding was onze constatering dat de doorstroom van kinderen die onder schooltijd enthousiast zijn over cultuur, naar een daadwerkelijke deelname aan cultuur in de vrije tijd soms stagneert. Dit ondanks het feit dat we met onze ondersteuning van COH onder schooltijd bijna alle kinderen van Den Haag bereiken en tegelijkertijd met de adviseurs cultuurparticipatie in de vrije tijd deelname aan cultuur proberen te bevorderen. Het kind met zijn/haar ambities, enthousiasme, culturele initiatieven en wensen staat centraal en krijgt waar mogelijk de regie (mogelijk samen met de ouders). De buurt waar kinderen leven vormt het speelveld en podium. De school vormt daarbinnen, als vindplaats van de kinderen, een belangrijke locatie en is samen met culturele aanbieders en organisaties één van de schakels in het netwerk. Het programma wordt in verschillende fases uitgerold in stadsdelen van Den Haag. In elke fase is zowel betrokkenheid van als samenwerking met kinderen(panels), aanbieders, scholen, buurtorganisaties, culturele instellingen en de CultuurSchakel coaches en adviseurs, een voorwaarde.

2019 kan worden geschetst als een voorbereidend, oriënterend jaar. Het projectplan is geschreven, het onderwerp en de aanpak zijn intern besproken, met verschillende partners in de stad en de gemeente. Er is afstemming gezocht met de pilotprojecten van de gemeente en met LKCA ten behoeve van kennisdeling. Bij verschillende partners introduceerden we een initiatief om te weten of het beeld van te weinig doorstroom werd gedeeld en om de behoefte aan ondersteuning en samenwerking te peilen. We spraken met cultuurankers, naschoolse opvang, basisscholen, buurtcentra en lokale en stedelijke culturele partners. Hoewel de context voor alle gesprekspartners verschillend is, wordt het geschetste beeld niet alleen herkend maar ook als een uitdaging ervaren om te overbruggen. Een beter zicht op en contact met het netwerk in de wijk werd vaak genoemd als eerste stap, alsook de behoefte aan meer wijkgerichte samenwerking.

Voor elk stadsdeel hebben we scholen, bibliotheken, aanbieders, podia, cultuurankers, naschoolse opvang, festivals, vso-scholen en buurtcentra in kaart gebracht. Het resultaat van meerdere mapping-sessies is een beknopte strategie voor elk stadsdeel, die aan lokale partners wordt voorgelegd om in samenwerking op

te pakken. In totaal gaat het om ongeveer 600 verschillende organisaties. In bijlage III staat omschreven tot welke inzichten dit onderzoek leidt en welke zaken per stadsdeel opvallen. Het doel is voor eind 2020 een toolbox te ontwikkelen met passende, creatieve hulpmiddelen die door aanbieders, scholen en anderen in de wijken te gebruiken zijn. Deze tools ondersteunen, stimuleren en versterken de verbindingen tussen (binnenschoolse) cultuureducatie en (buitenschoolse) cultuurparticipatie.

D. Website is gebruikersvriendelijker en klantgerichter

Het COH-onderdeel van de website van CultuurSchakel is volledig gereorganiseerd en herschreven in 2019. Het menu is gehalveerd, anders ingericht en de teksten zijn beknopter. De verhouding tekst en beeld is ook verbeterd. Onderlinge verbindingen zijn geoptimaliseerd. Verder zijn er veel kleine aanpassingen doorgevoerd om de gebruikersvriendelijkheid te vergroten.

Tijdens de zomer van 2019 zijn alle 128 projecten uit de Haagse Ladekast gedigitaliseerd. Elk project had al een eigen webpagina. De pagina's zijn nu zo ingericht dat het lesmateriaal niet uitgeprint hoeft te worden en digitaal direct te gebruiken is. Hiermee is de Haagse Ladekast nog toegankelijker en gebruikersvriendelijker geworden. In 2019 is de landingspagina van de leerlijnen 8.133 keer aangeklikt met 4.123 unieke bezoekers. Op de projecten zelf is 8.914 keer geklikt met 6.791 unieke bezoekers.

Deze cijfers doen ons vermoeden dat er meer scholen van het lesmateriaal gebruikmaken dan bij ons bekend is. Ook buiten Den Haag. Dit is echter niet te meten, omdat het gratis online beschikbaar is zonder restricties. Wij baseren onze cijfers op de rapportages van de cultuurcoaches. In 2020 onderzoeken we verder of er een manier is om meer informatie in te winnen van de gebruikers zonder privacyregels te schenden en/of drempelverhogend te werken.

In 2020 staat een gebruikersonderzoek van het COH-onderdeel van de website gepland. Met de aanbevelingen die daar uitkomen, kunnen we op de korte termijn nog aanpassingen maken. Anders kan er advies uitgebracht worden voor CMK3.

E. Verbeteren en aansluiten planningsprogramma

Scholen gebruiken het online inschrijf- en planningssysteem Planned Culture voor inschrijving van activiteiten uit Vonk. De instellingen kunnen hun planning zelf in het systeem plaatsen of dit door CultuurSchakel laten uitvoeren. De coaches ondersteunen en adviseren scholen bij de keuze van activiteiten, zodat deze aansluiten bij hun visie en de diversiteit van de leerlingen.

Het systeem wordt jaarlijks onderhouden, uitgebreid en geoptimaliseerd, waardoor het steeds beter aansluit bij de wensen van de scholen en de gebruikers. Online zijn er in 2019 aanpassingen doorgevoerd, die het programma door een efficiëncyslag gebruikersvriendelijker maken en het culturele aanbod voor speciale (basis)scholen specifiekere aangeven. Ook is er een evaluatietool ontwikkeld. Scholen ontvangen na elke bezochte activiteit het verzoek om het culturele bezoek te evalueren. Met behulp van het softwarepakket Tableau worden deze data omgezet in rapporten, die de aanbieders én CultuurSchakel inzage geven in de bevindingen van de scholen. Hierdoor kan de aanbieder de activiteit nog beter aan laten sluiten op het onderwijsveld en kan CultuurSchakel de vinger aan de pols houden bij de aanbieders.

Doelstelling 4 De leerlijnen zijn verbeterd en toegankelijker

De Haagse Ladekast bevat 128 projecten binnen acht kunstdisciplines: Beeldende kunstvormgeving & architectuur, Cultureel erfgoed, Dans, Literatuur, Mediacultuur, Muziek, Theater en Interdisciplinair. De acht leerlijnen zijn gekoppeld aan vier overkoepelende thema's: Identiteit, Onze Stad, Utopie en Verhalen. Elke leerlijn bevat in totaal 16 (4x4) projecten voor vier leeftijdsgroepen (1-2, 3-4, 5-6 en 7-8) en vier thema's. De projecten bevatten lesinhoud voor acht lesuren, waar de leerkracht flexibel mee kan omgaan. De leerkracht krijgt ter voorbereiding algemene en project specifieke informatie. De leerlingen en leerkracht doorlopen samen de oriëntatie en het filosofisch gesprek en creatief proces. De leerlingen leren hierdoor procesmatig denken en werken.

A. Verdiepen en doorontwikkelen lesmateriaal

De Haagse Ladekast bevat een rijkdom aan lesmateriaal. Dit alles is tot stand gekomen met medewerking van talloze experts van binnen en buiten het Haagse culturele- en onderwijsveld. De projecten worden sinds maart 2018 aangescherpt en gecomprimeerd, zodat het materiaal nog geschikter is voor direct gebruik door leerkrachten. Gezien de tijd die de leerkracht heeft voor de voorbereiding en de gemiddelde achtergrondkennis, moeten de projecten direct aanspreken en uitvoerbaar zijn. Meerdere cultuurcoaches en externe deskundigen maken vanuit hun expertise de projecten zo geschikt en gemakkelijk mogelijk voor de leerkracht. De werkzaamheden zijn eind 2019 voor 80% klaar. Tot aan de zomer van 2020 lopen de werkzaamheden nog door en worden de puntjes op de i gezet.

Om de leerlijnen toegankelijker en flexibeler te maken experimenteren we door korte opdrachten, afkomstig uit het bestaande materiaal, uit te lichten. Dit zijn gerichte wervingsacties waarbij aangehaakt wordt bij wat op dat moment leeft in het onderwijs. De korte opdrachten krijgen in 2020 een eigen filter op de webpagina van de Haagse Ladekast.

Daarnaast is er een zoekmachine ontwikkeld voor de webpagina van de Haagse Ladekast. Achter de schermen wordt gewerkt aan het koppelen van de juiste zoekwoorden aan de juiste projecten. Dit zal de leerkrachten en de cultuurcoaches, die vaak adviseren, helpen om de omvangrijke ladekast te doorgronden. Dit sluit tevens naadloos aan bij de manier waarop veel scholen lesgeven, namelijk projectmatig. Zo kan iedereen zoeken naar een thema of onderwerp waarmee ze in de klas willen gaan werken.

B. Ontwikkeling portfolio/ lesmateriaal

In 2018 deden we veldonderzoek bij de Haagse basisscholen naar de behoefte van een individueel leerlingvolgsysteem om het creatieve proces van leerlingen in kaart te brengen. Hieruit bleek dat er praktisch geen animo is voor culturele digitale portfolio's, omdat dit te arbeidsintensief is. Ons standpunt is dat we zonder vraag vanuit de scholen hier voorlopig geen geld aan moeten willen besteden. In 2019 zochten we door naar andere mogelijkheden en oplossingen en toetsten we deze aan de werkbaarheid. Binnen de interne werkgroep Kwaliteitscheck wordt oriënterend onderzoek gedaan naar een extern advies van SLO op het gebied van de doelen en reflectievragen in de leerlijnen. We zoeken een zekere uniformiteit en mogelijk nog kwaliteitsverbetering. In 2020 hopen we hier een waardevol advies en/of aanpak voor te hebben ontwikkeld. We weten niet zeker of het budget dat hiervoor is gereserveerd, volledig ingezet zal worden.

C. Commissie ten behoeve van kwaliteit (diversiteit & inclusie)

Inmiddels is het leeuwendeel van de projectinhouden verbeterd en zijn we gestart met een onderzoek naar het diversiteits- en inclusiegehalte van het lesmateriaal. Het doel is verbeterpunten, kansen en adviezen ter verbetering in kaart te brengen. In oktober 2019 is een interne werkgroep gestart om medio 2020 een adviesrapportage af te hebben. Hierbij vragen wij advies en expertise van de stichting Code Diversiteit en Inclusiviteit en externe deskundigen op het gebied van diversiteit en inclusie. Aan het rapport worden acties verbonden die nog in 2020 te realiseren zijn, en/of advies voor CMK3. Meer informatie over de aanpak komt terug bij monitoring op pagina 12.

2. Samenwerking met de pabo's, conservatorium en kunstvakopleiding

Samenwerking met de pabo's, conservatorium en kunstvakopleiding

Vanuit COH is het initiatief genomen om de samenwerking met de pabo's te versterken en meer inhoud en impact te geven. We zijn gestart met een 'impuls pabo's en kunstvakopleidingen' en hebben twee sessies georganiseerd met Pabo Inholland, Pabo Haagse Hogeschool, Koninklijke Academie Beeldende Kunsten en Koninklijk Conservatorium. Hieruit is een initiatief voortgekomen voor ontmoeting tussen studenten van de verschillende opleidingen met als doel elkaars blik te verruimen en van elkaar te leren. In 2020 wordt dit verder uitgedacht en uitgevoerd.

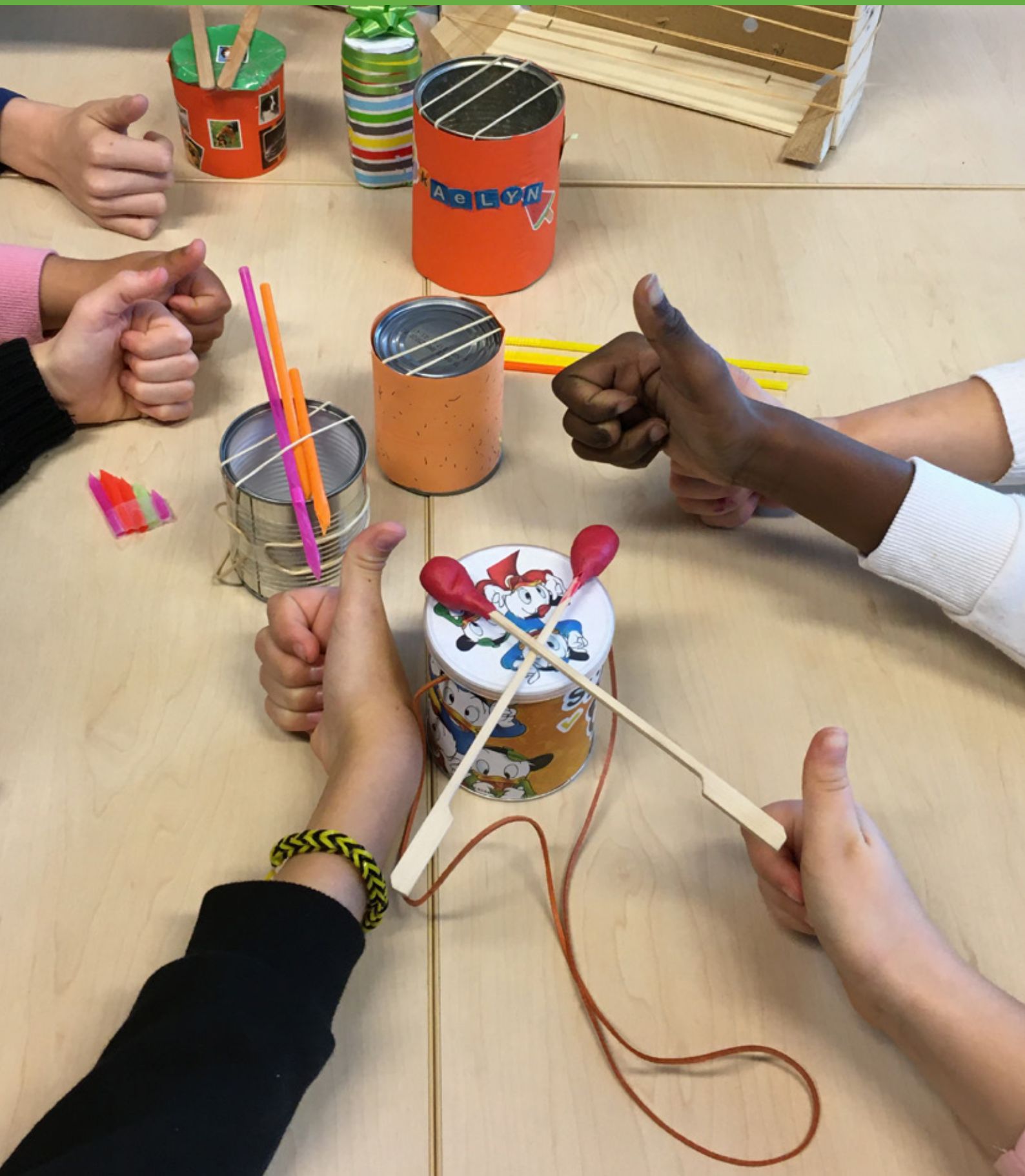
De samenwerking met de pabo's wordt gecontinueerd. CultuurSchakel verzorgt gastlessen waarin o.a. COH wordt behandeld. Ook zijn er opnieuw twee lessen verzorgd voor de studenten van de opleiding Docent muziek: een les aan de eerstejaars ter kennismaking met CultuurSchakel en de Haagse onderwijspraktijk, en een les aan de vierdejaars over creativiteitsontwikkeling.

De les aan de eerstejaars wordt een vast onderdeel van het curriculum. Over de plaats van de les aan de vierdejaars volgt nog overleg omdat het curriculum van de vierdejaars opleiding nog in ontwikkeling is. In beide lessen is COH aan bod gekomen.

In 2019 is de kenniskring Muziek in de basisschool drie keer bij elkaar gekomen. Deelnemers zijn muziekdocenten van de pabo's Inholland en De Haagse Hogeschool, twee docenten van de opleiding Muziektheorie en Docent Muziek van het Koninklijk conservatorium en een cultuurcoach van CultuurSchakel. Tijdens de kenniskring worden ervaringen en kennis uitgewisseld; de werkwijze en visie van COH komen waar mogelijk ter sprake.

3. Kennisdeling, monitoring en evaluatie

In 2018 verbeterden we ons monitoringssysteem voor vastlegging van door cultuurcoaches verzamelde informatie, zodat we beter konden monitoren en evalueren. Kwantitatieve gegevens over COH worden geregistreerd, zoals het bereikte aantal besturen en directies, het aantal scholen en contacten met de pabo's. Bij scholen die starten met COH registreren we het aantal groepen, de deelnemende leerkrachten en afname van het aantal workshops of persoonlijke begeleiding. Daarnaast noteren we het aantal contactmomenten met de culturele aanbieders, tijdens bijeenkomsten en/of individuele gesprekken. Er is een overzicht van culturele activiteiten die zijn afgenomen via Planned Culture en we noteren het aantal keren dat er kunstenaars in de klas zijn geweest. We houden bij welke Experts waar werken, hoelang en in welke groepen.

Sinds 2013 werken we driejaarlijks met een cultuurscan voor alle Haagse basisscholen, waarmee we de ontwikkeling van cultuuronderwijs breed meten en inzichtelijk maken. COH is hier een onderdeel van. Deze scan lijkt op de landelijke monitor CMK van Claudia de Grauw, waarmee we samenwerken. Bureau Art verwerkt de gegevens tot een rapportage. Cultuurcoaches helpen scholen met invullen en koppelen er direct een persoonlijk contactmoment aan vast. De relatiekaarten van de scholen geven een goed beeld van de ontwikkelingen rond cultuuronderwijs binnen de scholen. De laatste cultuurscan is van mei 2019. In december 2019 zijn de relatiekaarten van scholen en de COH-monitoring beter op elkaar afgestemd om deze werkzaamheden voor cultuurcoaches en projectmedewerker COH efficiënter en effectiever te maken. Na deze aanpassingen hebben we eind 2019 een extra scan laten maken van de relatiekaarten. Op pagina 3 zijn daar gerelateerde uitkomsten van terug te vinden.

Voor de monitoring van cultuurbezoek geboekt via Vonk, gaven we eind 2018 onderzoeksbureau Oberon de opdracht om de verwerking van de gegevens te vereenvoudigen via het visualisatieprogramma Tableau. Hiermee kan de school na een activiteit een waarderingsformulier invullen. Dit is minder arbeidsintensief en gebruiksvriendelijker voor de aanbieder, die direct feedback krijgt over de activiteiten. In 2020, richting het einde van het schooljaar 2019-2020, gaan we naast de kwantitatieve gegevens ook de kwalitatieve output van de gegevens distilleren. De afdeling Marketing & Communicatie monitort het gebruik van de website en sociale media. Als kwalitatieve evaluatie maken we videopnames, gecombineerd met foto's en interviews, om een beeld te geven van

COH in de praktijk. We hebben zes portretten, die een beeld geven van het werken met COH: vanuit het perspectief van een groepsleerkracht, een leerling, een icc'er, een Kunstenaar in de klas, een cultuurcoach en een educatiemedewerker van een culturele instelling. Tevens nemen we in 2020 diepte-interviews af van leerkrachten, leerlingen en experts die met de COH-projecten werken en hebben gewerkt.

In 2020 staat een gebruikersonderzoek van het COH-onderdeel van de website gepland. Met de aanbevelingen die daar uitkomen, kunnen we op de korte termijn nog aanpassingen maken. Anders kan er advies uitgebracht worden voor CMK3.

In het derde kwartaal van 2019 is er intern een werkgroep gestart met het opzetten van een enquête op het gebied van diversiteit en inclusie, met als doel tot inzichten en werkbare aanbevelingen te komen. De enquête wordt verfijnd door een externe deskundige om mogelijke blinde vlekken te voorkomen. Het onderzoek beoogt een eerste inventarisatie te maken van het diversiteit- en inclusie-gehalte van het huidige lesmateriaal uit de Haagse Ladekast. COH wil een globale evaluatie van het lesmateriaal waarbij de belangrijkste kansen, knelpunten en mogelijke verbeteringen ten behoeve van diversiteit en inclusie aan het licht komen. Er wordt een groep van externe deskundigen gevraagd de kwaliteit en toegankelijkheid van het lesmateriaal te toetsen. Om het onderzoek behapbaar te houden, wordt een sample genomen van acht van de in totaal 128 projecten van de Haagse Ladekast. De resultaten worden uitgewerkt en samengevat in een adviesrapportage. Het hele onderzoek is afgerond in mei 2020. Aan de hand van de adviezen en aanbevelingen wordt het vervolg bepaald. Mogelijkerwijs zijn er aanpassingen in 2020 door te voeren. Ingrijpende processen worden meegenomen in de projectaanvraag CMK3. Begin 2019 heeft Piet Hagenaars een onderzoek uitgevoerd naar twaalf projecten uit leerkrachtproof-leerlijnen. Daar kwamen voor ons diverse interessante punten uit. Om de Ladekast zo duurzaam en kwalitatief zo goed mogelijk aan het einde van deze tranche op te leveren, is daarvoor de werkgroep Kwaliteitscheck in het leven geroepen. Dit hangt nauw samen met het doorontwikkelen van de leerlijnen, het toegankelijk en gebruikersvriendelijk aanbieden en de onderzoeken naar reflectievragen en adviezen voor CMK3.

In 2017 is er onderzoek gedaan naar hoe COH zich verhoudt tot de activiteiten van de Haagse culturele aanbieders. In 2020 gaan we een aantal vragen herhalen en hebben we dit onderzoek uitgebreid naar

aanleiding van de ontwikkelingen van de laatste jaren. Dit onderzoek is specifiek gericht op culturele aanbieders in Vonk en aanbieders van KIK en hun relatie tot COH.

Vanaf november 2019 is gewerkt aan de vragenlijst i.s.m. Bureau Art. Het onderzoek wordt door meerdere cultuurcoaches uitgevoerd; de uitkomsten zijn in mei bekend.

Tussenstand Cultuuronderwijs op zijn Haags 2019

